

Nr 117.

Ankom till Riksdagens kansli den 16 maj 1911 kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning af ett område från förra mönsterskrifvarbostället Djurstorp nr 1 och 3 jämte Djurstorp nr 4, en utjord, i Kalmar län.

(1:a Afd.)

I en till Riksdagen den 21 april 1911 aflåten, till jordbruksutskottets förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 215, har Kungl. Maj:t under åberopande af bilagdt utdrag af statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgifva, att ett till förra mönsterskrifvarbostället 1 mantal Djurstorp nr 1 och 3 jämte Djurstorp nr 4, en utjord, i Vimmerby socken af Kalmar län hörande, i statsrådsprotokollet närmare angifvet inägoområde, om sammanlagdt 54 hektar 98,3 ar må från ifrågavarande egendom afsöndras och å offentlig auktion under de i kungl. brefvet den 29 maj 1874 omförmälda villkor till den högstbjudande försäljas med tillträdesrätt för köpare den 14 mars 1912.

Departementschefen har till berörda statsrådsprotokoll i detta ärende anfört följande:

»I två särskilda underdåniga skrivelser den 3 mars 1911 har domänstyrelsen gjort framställning, i den ena skrivelser om disposition af förra mönsterskrifvarbostället 1 mantal Djurstorp nr 1 och 3 jämte Djurstorp nr 4, en utjord, i Vimmerby socken af Kalmar län och i den andra skrivelser om disposition af förra länsmansbostället $\frac{1}{2}$ mantal Djurstorp nr 2 med Djurstorp nr 5, en utjord, och har domänstyrelsen

i dessa skrivelser, bland annat, föreslagit försäljning af vissa områden från berörda, hvarandra angränsande boställen. Då förstnämnda boställe emellertid för den arrendeperiod, som utgick den 14 mars 1911, varit för sig utarrenderadt mot ett årligt arrende af 775 kronor, skall den ifrågasatta försäljningen af jord från detta boställe underställas Riksdagens pröfning. Länsmansbostället däremot tillhör antalet af sådana kronoegendomar, som må af Kungl. Maj:t utan Riksdagens hörande försäljas.

Då frågan om båda bostälernas framtida disposition lämpligen synts böra i ett samband afgöras, men erforderliga åtgärder härför icke medhunnits före den 14 mars 1911, äro bägge egendomarna för närvarande utarrenderade för tiden till den 14 mars 1912.

Vid sin ofvannämnda skrifvelse rörande mönsterskrifvarbostället Djurstorp har domänstyrelsen fogat dels instrument öfver en år 1908 med anledning af detta boställes förestående arrendeledighet hållen arrendeuppskattnings dels ock öfriga till ärendet hörande handlingar, däribland en af förste landtmätaren Oskar Götherström år 1908 kopierad och kompletterad karta öfver inägora till egendomen jämte tillhörande beskrifning. Af de sålunda inkomna handlingarna inhämtas följande.

Ifrågavarande boställe är beläget 6 kilometer från Vimmerby och innehåller enligt förenämnda kartbeskrifning 46 hektar 20,9 ar åker, 12 hektar 53,7 ar äng och odlingsmark, 4 hektar 61 ar afrösningsjord i inägora samt 1 hektar 0,6 ar impediment. Härtill kommer utmark om cirka 400 hektar, som för närvarande är från arrendet undantagen.

Å egendomen, hvarå finnas fyra torp, äro åbyggnaderna tillräckliga för behovet, med undantag däraf att vedbod vid hufvudgården samt tillbyggnad och omändring af en torpladugård erfordras för en beräknad kostnad af 515 kronor, under förutsättning att behöfligt virke erhålles från egendomens skog. Åkerjorden består af bättre och sämre sandmylla på grusbotten och är liksom ängsmarken synnerligen stenbunden, betesmarken är af god beskaffenhet och skogstillgången god. Egendomens taxeringsvärde är 26,000 kronor.

Egendomens arrendator har erhållit tillåtelse att för egendomen deltaga i ett företag afseende Stångåns reglering. För företagets utförande hafva delägarna erhållit lån från odlingslånefonden. I anledning af pågående rättegång angående grunderna för deltagandet i företaget har emellertid lånet ej blifvit på intressenterna fördeladt.

Uppskattningsmännen vid 1908 års förrättning, som ej funnit anledning föreslå egendomens styckning eller upplåtande af lägenheter därifrån, hafva, under förutsättning att skogs- och hagmarken jämte två

af torpen frantoges arrendet, åsatt egendomen ett arrendevärde af 695 kronor, som emellertid borde de år, amorteringen af odlingslånet påginge, minskas med ett årliga amorteringssumman motsvarande belopp.

Emellertid hade genom öfverjägmästaren i Smålands distrikt hos domänstyrelsen framställt förslag, att hela mönsterskrifvarbostället måtte jämte vissa delar af länsmansbostället afsättas till kronopark.

Med anledning af detta förslag lät domänstyrelsen, som ansåg, att jämväl vissa till mönsterskrifvarbostället hörande inägoområden borde, innan egendomen omfördes till kronopark, afskiljas och försäljas, under år 1910 föranstalta om förnyad arrende- och saluvärdering af de sålunda till försäljning från mönsterskrifvarbostället ifrågasatta ägoområdena.

Med ofvan förstnämnda nådiga skrifvelse den 3 mars 1911 har domänstyrelsen jämväl öfverlämnat instrument öfver den sålunda påkallade värderingen med tillhörande handlingar, däribland en af landtmäteriauscultanten Joh. Trulsson år 1910 upprättad beskrifning öfver de till mönsterskrifvarbostället hörande ägor, som varit föremål för värderingen.

Vid denna värderingsförrättning hafva uppskattningsmännen, under förutsättning, att den egentliga skogsmarken skulle afsättas till kronopark, föreslagit bland annat försäljning af hufvudgården till mönsterskrifvarbostället med det innehaf, som å ofvannämnda inägokarta är beläget inom röda gränslinjer och omfattar af Djurstorp nr 1 ägofigurerna nr 1—45, af 46, 47—58, af 59, 125—128 jämte de med litt. a och b betecknade delarna af skogsmarken med en areal af tillhoppa 24 hektar 51,6 ar, däraf 9 hektar 34,5 ar åker, 4 hektar 57,8 ar äng och odlingsmark, 10 hektar 27,9 ar afrösningsjord och 31,4 ar impediment, samt af Djurstorp nr 3 ägofigurerna nr 60—79 samt delar af nr 46 och nr 59 jämte de med litt. c och d betecknade delarna af skogsmarken med en areal af tillhoppa 30 hektar 46,7 ar, däraf 8 hektar 33,2 ar åker, 2 ar äng, 21 hektar 85,8 ar afrösningsjord och 25,7 ar impediment, eller hela hufvudgården sammanlagdt 54 hektar 98,3 ar.

Då egendomens jordbruk vore kostsamt och lämnade osäkra skördar, hvarför en blifvande ägare ej kunde finna sin utkomst, såvida ej någon betesmark och husbehofsskog medföljde, hafva uppskattningsmännen ansett sig böra föreslå tilläggande till försäljningsdelen af så mycken utmark som skett, hvilket dock vore den minsta möjliga, som kunde ifrågakomma. Barrskog förekomme på den mindre utmarksdelen sydost från gården, där dock bete saknades. Den större utmarksdelen nordost om gården lämnade bete och vore i hufvudsak beväxt med löfskog.

Hufvudgården har vid ifrågavarande förrättning saluvärderats till 16,408 kronor 31 öre, däraf 6,145 kronor 90 öre för skog, samt åsatts ett arrendevärde af 275 kronor.

Kungl. Maj:ts befallningshafvande har uti skrifvelse till domänstyrelsen den 18 februari 1911 förklarat sig icke hafva något att erinra mot hvad uppskattningsmännen sålunda föreslagit.

Domänstyrelsen har nu i fråga om båda boställena föreslagit, dels att ofvanberörda, hufvudgården omfattande ägolott måtte från mönsterskrifvarbostället afsöndras och å offentlig auktion försäljas och dels att vissa områden, innefattande tillsammans 43 hektar 44,6 ar, skulle afyttras från länsmansbostället. De till båda boställena i öfrigt hörande ägor, innehållande omkring 645 hektar skulle ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning för att förvaltas såsom kronopark.

Domänstyrelsens förslag beträffande ifrågavarande två indragna boställen afser sålunda, att, sedan vissa inägoområden blifvit fransålda, båda boställenas återstående ägor skulle sammanföras och tillsammans bilda en kronopark. De områden, som skulle från mönsterskrifvarbostället upplåtas innehålla, på sätt ofvan framhållits, 54 hektar 98,3 ar. Från länsmansbostället åter skulle, enligt hvad domänstyrelsen hemställt, försäljas två särskilda områden, hvilka tillsammans innehålla 43 hektar 44,6 ar. Efter de skedda försäljningarna skulle den föreslagna kronoparkens sammanlagda areal, enligt af domänstyrelsen verkställda beräkningar, uppgå till omkring 645 hektar. Å en handlingarna bifogad, på kalkerväf affattad karta hafva upptagits samtliga till båda boställena hörande ägoområden. De till försäljning afsedda lotterna äro å denna karta utmärkta med bokstafven A, i hvad försäljningen skulle ske från länsmansbostället, och med bokstafven B, i hvad försäljningen afser mönsterskrifvarbostället. Enligt hvad af denna karta framgår skulle den blifvande kronoparken komma att bilda en enda sammanhängande komplex.

*Departements-
chefen.*

För egen del ansluter jag mig till det sålunda framställda förslaget rörande disposition af nu ifrågavarande två boställen. För den försäljning, som skulle ske från mönsterskrifvarbostället, erfordras emellertid Riksdagens medgifvande, och har jag för afsikt att, därest den ifrågasatta försäljningen af ofvanberörda till mönsterskrifvarbostället hörande inägolotter vinner Riksdagens bifall, framdeles underställa Kungl. Maj:ts pröfning frågan om försäljning af vissa områden från länsmansbostället äfvensom om afsättande till kronopark af boställenas skogsmark.»

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning och hemställer alltså,

att Riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts förvarande proposition.

Stockholm den 16 maj 1911.

På jordbruksutskottets vägnar:

THEODOR ODELBERG.